

Právní nástupnictví

Jestliže osoba, která v občanském soudním řízení podala návrh na vydání rozhodnutí podle § 107a o. s. ř., ztratí způsobilost být účastníkem řízení dříve, než soud o tomto jejím návrhu rozhodl, musí soud nejprve vydat (v intencích § 107 o. s. ř.) rozhodnutí o tom, s kým bude v řízení pokračováno. Teprve po právní moci usnesení, jímž určí procesního nástupce takové osoby, může soud rozhodnout o jejím návrhu podle § 107a o. s. ř.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 316/2010, ze dne 29.7.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v konkursní věci úpadce O. P., a. s., se sídlem v P., zastoupeného JUDr. L. H., advokátem, se sídlem v P., o procesním nástupnictví, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 80 K 156/99, o dovolání konkursního věřitele CH. N. s. r. o., se sídlem v P., zastoupeného JUDr. L. H., advokátem, se sídlem v P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. srpna 2008, č. j. 2 Ko 124/2008-(45)-59, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 26. září 2008, č. j. 2 Ko 124/2008-72, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. srpna 2008, č. j. 2 Ko 124/2008-(45)-59, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 26. září 2008, č. j. 2 Ko 124/2008-72 a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. ledna 2008, č. j. 80 K 156/99-(45)-30, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Ve výroku označeným usnesením ze dne 9. ledna 2008 připustil Městský soud v Praze (dále též jen „konkursní soud“), aby do řízení namísto dosavadního konkursního věřitele č. 45, České konsolidační agentury (dále též jen „ČKA“), v rozsahu postoupené pohledávky ve výši 55.110.409,11 Kč vstoupila společnost A.P., s. r. o. (dále též jen „společnost A“)

K odvolání úpadce a konkursního věřitele CH. N. s. r. o. (dále též jen „konkursní věřitel CH“) Vrchní soud v Praze ve výroku označeným usnesením (ve znění tamtéž označeného opravného usnesení) změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že namísto dosavadního konkursního věřitele č. 45, České republiky - Ministerstva financí, vstupuje do konkursu vedeného na majetek úpadce ohledně pohledávky ve výši 55.110.409,11 Kč jako nový účastník řízení společnost A.

Změnu usnesení konkursního soudu odůvodnil odvolací soud tím, že původní konkursní věřitel č. 45, ČKA, poté, co 20. prosince 2007 došel konkursnímu soudu jeho návrh, aby na základě (a v rozsahu) smlouvy o postoupení pohledávky ze dne 8. srpna 2007, ve znění dodatku ze dne 20. srpna 2007 (dále též jen „postupní smlouva“) na jeho místo do řízení vstoupila společnost A, zanikl (k 31. prosince 2007) a konkursním věřitelem se namísto něj ze zákona stala k 1. lednu 2008 Česká republika - Ministerstvo financí. Potud odkázal na ustanovení § 20 zákona č. [239/2001](#) Sb., o České konsolidační agentuře, ve znění účinném k 31. prosinci 2007, s tím, že o návrhu dle § 107a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“) proto mělo být rozhodnuto již ve vztahu k České republice - ministerstvu financí.

Ostatní odvolací námitky neshledal odvolací soud opodstatněnými.

Proti usnesení odvolacího soudu podal konkursní věřitel CH dovolání, jež je z obsahového hlediska

kritikou správnosti právního posouzení věci odvolacím soudem, již je vyhrazen dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.

Dovolatel požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Konkrétně odvolacímu soudu vytyká, že v situaci, kdy ČKA, která zanikla k 31. prosinci 2007, měla svou pohledávku postoupit postupní smlouvou, jež měla nabýt účinnosti 27. listopadu 2007, nemohlo na Českou republiku přejít něco, co předtím na základě jiného právního titulu (smlouvy) získal někdo jiný. Společnost A tak nemohla do řízení vstoupit namísto České republiky - Ministerstva financí, která ke dni zániku ČKA již předmětnou pohledávku neměla.

Dovolání je přípustné podle § 239 odst. 2 písm. b/ o. s. ř. a je i důvodné.

Nejvyšší soud se - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval uplatněným dovolacím důvodem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Nejvyšší soud již v usnesení ze dne 25. února 2009, sp. zn. 21 Cdo 117/2008, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 6, ročníku 2010, pod číslem 79 (na něž v podrobnostech odkazuje) uzavřel, že při rozhodování o tom, s kým bude v řízení pokračováno na místě účastníka, který ztratil způsobilost být účastníkem řízení (§ 107 o. s. ř.), soud nepřihlíží k právním skutečnostem, jež nastaly do doby ztráty způsobilosti být účastníkem řízení, i když s nimi právní předpisy spojují převod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde; takové právní skutečnosti lze zohlednit pouze při postupu podle ustanovení § 107a o. s. ř.

Dovolací argumentace založená na tom, že odvolací soud nemohl rozhodnout o změně v osobě konkursního věřitele ve vztahu k České republice - Ministerstvu financí, jako právnímu nástupci ČKA k 1. lednu 2008, jelikož ČKA pohledávku postoupila společnosti A před uvedeným datem, tudíž opodstatněna není.

Napadené rozhodnutí však přesto není správné.

Jestliže konkursní soud rozhodoval o návrhu ČKA z 20. prosince 2007 (na vydání rozhodnutí podle § 107a o. s. ř.) po 1. lednu 2008 (9. ledna 2008), pak ve vztahu k ČKA rozhodoval o právech a povinnostech někoho, kdo již neměl způsobilost být účastníkem řízení a takový postup (jak přílehavě dovodil odvolací soud) správný není.

Tuto procesní vadu řízení však nebylo možné zhojit v odvolacím řízení (a odvolací soud se mýlí, usuzuje-li jinak), tím, že rozhodnutí o návrhu ČKA z 20. prosince 2007 bude (jak učinil odvolací soud) po 1. lednu 2008 bez dalšího pojato jako rozhodnutí o návrhu České republiky - Ministerstva financí.

O tom, zda a s kým lze v řízení pokračovat namísto účastníka, který ztratil způsobilost být účastníkem řízení, rozhoduje i v konkursním řízení soud podle § 107 o. s. ř. (srov. § 66a odst. 1 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. prosince 2007). Vzhledem k tomu, že zákon č. [239/2001](#) Sb. v rozhodném znění neobsahuje úpravu, jež by Českou republiku - Ministerstvo financí činila bez dalšího (již ze zákona) procesním nástupcem ČKA ve všech soudních řízeních, v nichž ČKA k 31. prosinci 2007 vystupovala jako účastník, bylo k tomu, aby s Českou republikou - Ministerstvem financí bylo možné v konkrétním soudním řízení jednat jako s procesním nástupcem zaniklé ČKA, nezbytné vydání rozhodnutí podle § 107 o. s. ř. Až po právní moci takového

rozhodnutí bylo namísto rozhodnout (a to již vůči České republice - Ministerstvu financí coby „navrhovateli“ takového postupu) o návrhu ČKA z 20. prosince 2007.

Jinak řečeno, jestliže osoba, která v občanském soudním řízení (zde v konkursním řízení) podala návrh na vydání rozhodnutí podle § 107a o. s. ř., ztratí způsobilost být účastníkem řízení (zde konkursním věřitelem) dříve, než soud o tomto jejím návrhu rozhodl, musí soud nejprve vydat (v intencích § 107 o. s. ř.) rozhodnutí o tom, s kým bude v řízení pokračováno. Teprve po právní moci usnesení, jímž určí procesního nástupce takové osoby, může soud rozhodnout o jejím návrhu podle § 107a o. s. ř.

Těmito zásadami se neřídil ani odvolací ani konkursní soud (rozhodnutí o procesním nástupnictví České republiky - Ministerstva financí podle § 107 o. s. ř. v označeném konkursním řízení před přijetím dovoláním napadeného rozhodnutí nebylo vydáno).

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené usnesení zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)